

دهستان لەگە رووی خەلک ناوه و منه تىشيان بەسەر داده كەن؟!

جارىكى تر لەبارەي قسە كانى مەلا بەختىارەوە

محمد غفور

mgafor@yahoo.com

مەلا بەختىار هەرلەو چاپىكە وتنەي لەگەل رادىئۆي لاوانى حىزبى ديموكراتى كوردىستانى ئيراندا لەشارى يوتۈپۈرى سويد، لەبەشىكى ترلەقسە وچەواشەكارىيەكانىدا ئەلى: (...ئىوە لەھەموو كوردىستان 10 كريكار تان لەگەل نىيە. بۇ كريكار لەگەل ئىيمەيە، لەبەرئەوە كريكار ئەزانى لە5سالى رابردوودا ئىيمە دووبەرامبەر مەعاشى كريكار مان زىعادىردووە. زياتر لە0003 كريكار ئەرزمان بەسەردا تەوزىعىركدوون، وەسەدان كريكار خانوومان داوهتى، بىيمەي ژيانىمان تەئمىنكردووە، منانەكانىيما تەئمىنكردووە. بۇيە كريكار لەگەل ئىيمەيە و لەگەل ئىوە نىيە. خۆھەر بەقسە لەگەل ئىيمە نىيە، بەدەسەلات بەدابىنكردىنى پىيوىستىيەكانى لەگەلمانە. تووش هەر قسە دەكەيت....).

ئايا ئەم قسانەي مەلا بەختىار دەتوانى لەگەل راستىيەكانى ژيانى كريكاران و خەلکى دەستكورت و هەزارى كوردىستان بىتەوە؟ ئايا بەراستى ئەم هەموو منه تانەي مەلا بەختىار دەتوانى ئەورۇزھ سەخت و پىرلەنەبۈونى و بىدەرەتانيانە لەپىر خەلکى كوردىستان بىباتەوە كەتىيادا موحتاج بۇون بۇ "ئاردى سېپى" و "رۇنى دلنىا" و "نهوتى خالس" و "كارەبای 24 سەعاتە" و دەيان پىيوىستى سەرەتايى رۆژانە كەلەزىر سايەي دەسەلاتى يەكىتىدا بۆيان ببۇوە مەحال؟ ئايا خزمەتىك كەمەلا بەختىار و حىزبەكە پىشكەش بەكريكارانىيان كردۇو دەتوانى لەگەل واقعىيەتىكدا بىتەوە كە لاوان، يانى كورانو كچانى كريكار و دەستكورت، ناچار بۇون لەبەر نەبۈونى بىدەرەتاني رووبىكەنە هەندەران و بەشىكىيەشيان دەستبەرن بۇفرۇشتىنى خۆين و پارچەكانى لەشيان؟ ئەمانە دەيان پرسىيارى تر كەئامازە بەزىيانىكى تال و پرمەينەتى يەك دەيەي خەلکى كوردىستان دەدەن، كەھەرگىز ئەم منه تفۇرۇشتىنى مەلا بەختىار ناتوانى ئاسەوارەكانى سوکكاتەوە.. بەلام بايزانىن ئەم ئىدىعىايانەي مەلا بەختىار تاچەنە جىگاى ھەيە. ئەگەر واشدا بىنىن وەك دەلى دووبەرامبەر مەعاشى كريكاريان زىعادىردووە، بەلام كۆمەلگا يەكى مۇستەھلەكى وەك كوردىستان لەلا يەك و بىسىەرەن بەرھەيى و گەندەلى ئىدارى و راوروووتى سەران ولىپرسراوانى حىزبى و حکومەتىييان لەولايى ترەوە، لەتەنيشت هەل ئاوسان و چۈونەسەرى

نرخه کانه وه چاولیبکەن وجەنگ و پیکدادانه کانیشیان باسەرباربى، ئەوسا راستى ئەم چەواشە کارىيەتى مەلابەختىار دەردەكەۋى. لە ۵ سالەدا نرخى پىداویستىيە کانى ژيانى خەلک 10 بەرامبەر زىادى كردووه. نرخى ئەرزە و خانوو بە جۇرىك فريوھ كە كريكاران و فەرمانبەران بە خەويش نەك هەرخانووی خۆيان نابىن، بەلكو لە كوردىستانى ژيرسايەتى مەلابەختىار و حىزبە کانىدا كرىخانووش بۇتە گرفتىكى هەرە زەحەمەتى ژيانى خەلک و ناچارن خىزانى 5 و 6 نەفەرى وزيا تريش لە تەنبا ژۇوريكدا بىزىن! ئەم ئىدىعايەش كە دەلى ئەرزە يان داوه بە 3000 كريكار جىگاي پرسىيارە! دەبى ئەم هەوالە لە رۇزىنامە و تەلەفوئۇنە کانه وە پە خشىبىرايە وە. بەلام ئەم ژمارە يە مقارنە بکەن بە ژمارەي كريكارانى كوردىستان، يائە و بە شەن ناوجە کانى ژيردەستى حىزبە كەمى مەلابەختىار. بىزانن ئەمە كە ئەگەر رووشىدابى، چەندە كەم و ناچىزە لە بەرامبەر ئەم ھېزە عەزىمەي كريكاراندا كەچەرخانى كۆمەلگاي لە سەر شانە!! لە سالى 1991دا بە تەنها لە كارگەي جەگەرەي سليمانى زياتر لە 3000 كريكار مىلاك بۇوه، جەگەلە و كريكارانى كە بەھۆى سىياسى وجەيشى شعبى و مەسائلى ترەوە لە كارگە دەركرابۇون!! هەزاران كريكار لە دەواجىنە کاندا كاردەكەن. چىمەنتۆي تاسلوچە و سەرچنار و كارگەي شەكر و خەياتە و كريكارنى بىناسازى و ئەھلىيەكان و فيتەرييەكان و گازىنۇ و چىشتىخانە كان و كريكارانى كشتوكالى و شارەوانى و فەرمانگاكان و... تىد، بائە و ژمارە گەورەيە لە دەسفروشان و عەرەبانچىان و بىكاران، ورەنج و ماندووېي هەزار ژنى مالەوەش بەبى ئەرزە تۈزۈكىدە، ئەمەن تۈزۈكىدە 14 سالدا 3ھەزار ئەرزە تۈزۈكىدە، ئەمەن تۈزۈكىدە چۈن بۇيان ئەكتە خانوو! نرخى موادى ئىنسائى خەيالىيە. لە مەلابەختىار دەپرسىم، ئەمەن كەچەن دەركرابۇون، ئىستا 19 و 20 سالن. ئەرزە و خانوو بەچەندە لەمانە دراوه؟ رىزەي چۈونە سەرچنار دەنىشتوان لە بەرامبەر كردنەوەي شوقەي سكىنە و خانوو پىيوىستىدا سەرچنار بە دەستبىگەن بە سەر بە خەلکى بىدەن؟ ئىيە چىن و لە كويىوھ ئەم حەقەتەن بە خۆتەن داوه كە دەستبىگەن بە سەر موقەدەرات و سەرەوت و داھاتى ئەم كۆمەلگايەدا؟ ئىيە كە لە شاخ هاتنە خوار چەندەن ملىيونىر بۇون!! ئىستا ژمارەي مليونىرە كانتان دەنگى داوهتەوە! پارەوپۇولى خەيالى و بائاودىرى دەرىزىنەن بۇوه هوئى هەراو شەر لە نىوان خۆتەندا و ئاشكىرابۇو ليتان، تە رازووی ھىزى كۆمەلایەتى كوردىستان لە وەتەن بەریزتەن بۇونەتە شت و خاوهەنمەل زۇرلاسەنگبۇوه بەلاي ئەقەللەتىكى مشە خۆردا كە ئىيە خۆتەن بەشىكى پىيكتىن. ئەم ھەموو داھاتە بۇچى لاي ژمارەيەكى كەم كوردىzman كۆبۈتەوە و ئەكسەرىيەتى عەزىمەتى كوردىستانىش بىكار

وده سفروش و کریکار و ماموستا و بی خانه و لانه بن، و زماره‌یه‌کی ئیجگار زور لییان له ژیرخه‌تی هه ژاریه‌وه بن! ئه‌لی بیمه‌ی زیانی کریکارمان دابینکردووه، مناله کانیمان ته ئمینکردووه. سه‌یره چینیک که چه‌رخی زیانی ماددی و ئابوری و کومه‌لایه‌تی کۆملگا هله‌لدەسوروینی، ئه‌بى زماره‌یه‌ک ریگر که به‌زوری چه‌ک خۆیان سه‌پاندووه، زیانیان ته ئمین بکهن!! کئ ئەم قسانه له مه‌لابه‌ختیار و هردگری؟ ریزه‌ی چه‌ند له سه‌دی منالان سالان ناچارن بۇ کارکردن واز له خویندن بھینن و له شولاری ناسکیان په‌ره‌په‌ره بتويته‌وه و سه‌رمایه‌که‌له‌که بکات بوتان! زماره‌ی ئەو لاوانه‌ی روویانکردوته ئیران وئوردون بۇ کارکردن چه‌ندە؟ کامه‌یه قانوونکاریکی نیوه‌ناچلى کریکاری!؟ چه‌ند له سه‌دی خویندکارانی کورستان بھه‌وی نه‌بوونی فرسه‌تی ته عینبوونه‌وه، ياخود بھه‌وی کەمی مووچه‌وه، ناچارن ببنه چه‌کدار و پولیس و ئاسایش!؟ ئیستاش بېیاساکانی رژیمی بھعس کارده‌کەن. جەنابى مه‌لابه‌ختیار ناچاربۇوه دانبىنى بھچینی کریکاردا وەکو ناسنامه‌یه‌کی هاواچه‌رخ. دەنا له فەرەنگ و ئایدیولوژیا کوردايەتىدا ئىنسان يان نېیه، يان کورده! هەموو شتىك کوردىيە، هەمووی بۇ کوردايەتىيە. ژنی کورد، منالى کورد، کریکارى کورد، فەرمانبه‌رى کورد.. تى. سه‌ير له وەدایه مه‌لابه‌ختیار پى‌يوايە هەرچى ئەوان ووتیان ته اووه و قبول‌کراوه. دەلی کریکار له‌گەل ئەواندایه و له‌گەل ئىيمە نىن. چونکە دەسەلاتيان هەيە و پیویستىيە کانیان بۇ دايىن كردوون. لەم 15 سالىدا كەئيوه، ناسىيونالىزمى كورد كورستاندان دراوەتەدەست، ئەو ئەندازەيە له‌گەشەو بەرەپىشەوەچۈن كەلەکورستان روویداوه، و خۆتاني پىوه بادەدەن، له‌چاۋ ئەوهى كەلەزىرسايدى دەسەلاتىكى تەنانەت نىمچە مەدەنى و سکۇلارىشدا بەسەر كورستاندا دەتوانرا رووبىدات، سەدھىنە دەبۇو. ئىوه بەزەبرى چەكەكاندان 15 ساله رىگەتان بەخەلکى كورستان گرتۇوه و ببۇنەتە كۆسپىكى سەرەكى بەرددەم رىزگاربۇونىان لەپلەدۇويى و سەتمى قەومى بەسەريانه‌وه، و له‌زىرسايدى دەسەلاتى سەربازى ئەمەركادا دواى 15 سان جىاىيى و سەربەخۆيى كورستان له عىراق، دەستان خستەناودەستى كۆنەپەرسىتەرین هىزە ئىسلامىيە کانه‌وه و ئايىنە و چارەنۇوسى خەلکى كورستاندان دووبارە گرىدایە وە بە عىراقىكى عربى - ئىسلامىيە وە. بە ملھورى و تىرۇر و توقاتىن خەلكتان ترساندووه و دەستان بەسەر ھەستونىستى كۆملگادا گرتۇوه و پىشماندەلەن خەلک و کریکارمان له‌گەل دايە، و منەتىشيان بەسەردادەكەن!؟ خودى ئەم ھەلويىست و مەو قعييەتە دىفاعىيە مەلابه‌ختیار لە بەرامبەر حىزبى كۆمۈنېستى كریکارى عيراقدا، و كۆبۇونه‌وه 10 ھەزاركەسى لە مەراسىمە کانى 1 يەكى ئايارەكاندا لە سليمانى و لەھەولىريش، قبۇلكردىنى گوشارى جمهورى

ئیسلامی ئیران لەلایەن يەکیتى نېشتمانىيەوە بۇ پەلامارى چەکداريان بۇ سەر حىزبى ئىمە، بەلگەی رۆشن وىھەكلاكەرەوەن بۇ ئەوە كەراستە ئىستا بەمۇقەت خەلک و كريكار دەسەلەتى ئىوهى قبول كردووە، بەلام هەر ئەم خەلکە بەفەزلى ھەلويسىتى رادىكال و كۆمۈنىستى ئەم حىزبە، ورەخنەى نەترس و كاريگەرى و تەبلیغات و رۆشنسەرىيەكانىيەوە، بەگۆشت و ئىسکىيانەوە دركىيان بەوە كردووە كەبەدىھاتنى سەعادەتى كۆمەللايەتىان لەكوردستان بەندە بەپاڭىرىدەوەي ئىوه و بزووتەوەي كوردايەتى لەسەر رىگاي خەباتىيان. كۆمۇنىزمى كريكارى لەپىش دابەزىينى ئىوه لەشاخەوە بۇ شار، لەشۇورا كاندا لەگەل خواست و ئارەزۇوەكانى خەلک و كريكاراندا گىرى خوارد و لەم چەند سالەشدا كۆلىك تەجروبەي داوهتە ئەم كۆمەلگايە و ئەم پەيوەندىيە مەحکەمتربۇوە. تەنها يەكىك لەوانە وەستانەوە و رەخنەى جەسۇورانەيە بەرامبەر بەخورافەي نەتەوەچىتى. دنيا هەروا تەخت نىيە تاسەر. رۆزى تىريش لەرى دايى!

4 ئايار 2005